

MAJKA U ZEMLJI ČUDA

Autor: OLIVERA DENČIĆ

Za razliku od mnogih civilizovanih zemalja, porođaj kod nas i dalje je bolno i ponižavajuće iskustvo koje mnoge majke pamte do kraja života. Jedna žena bila je dovoljno hrabra da objavi negativna iskustva stotine istomišljenica iz srpskih porodilišta i tako započne mučnu borbu protiv vetrenjača

"Moje ime je Branka Stamenković. Porodila sam se 2004. godine u gradskoj bolnici na Zvezdari i danas, četiri i po godine kasnije, opet se duboko potrese i rasplačem kad god se prisetim onoga što sam tamo doživela", ovim rečima svojn ispovest počinje naša poznata astrološkinja na sajtu "Majka hrabrost" koji je, kao i istoimenu građansku inicijativu, pokrenula u oktobru prošle godine. "Dok nisam ostala u drugom stanju, pojma nisam imala da rastući stomak treba da mi služi i kao poštarska torba. U trudnoći sam se osećala kao kurir čiji je osnovni zadatak da besplatno raznosi poštu zdravstvenim činovnicima. Postalo mi je takode jasno i zašto je svakoj trudnici automatski potrebno trudničko bolovanje, čak i kad nije bolesna. Dok raznesete sva ta zdravstvena uverenja i zakažete sve formalnosti - skoro da se i razbolite", kaže Branka, koja je sve što je doživela od momenta saznanja da je u drugom stanju do trenutka kada je njen sin došao na svet prepričala u serijalu tekstova "Zašto Srbi treba da izumru od bele kuge", objavljenih na Blogu B92. Njene muke počinju zakazivanjem amniocenteze, na koju su je, kao trudnicu koja prvi put rađa u trideset sedmoj godini života, uputili uz naznaku "hitno". Ispostavilo se da je termin za ovaj pregled, koji se mora uraditi oko šesnaeste nedelje trudnoće i kojim se utvrđuje da li plod ima neke genetske abnormalnosti, trebalo da zakaže pre nego što je ostala u drugom stanju! Razlog tome je što je Institut za majku i dete bio jedina ustanova koja tu proceduru obavlja - besplatno. Postojala je i druga opcija - uraditi na privatnoj klinici gde ovakva analiza košta nekoliko stotina evra. "Ni sama ne znam koliko sam puta ulazila u tu zgradu. Kada je konačno svanuo teškom mukom zakazani dan, hteli su da me tamo zadrže tri dana. Znajući da se u normalnom svetu žena pušta kući pola sata do sat vremena nakon amniocenteze, izašla sam na sopstvenu odgovornost. Nisam želela da tri dana poziram građevincima sa skele preko puta sobe u kojoj sam ležala, pošto na prozorima nije bilo zavesa. A nisam baš bila preterano voljna ni da potrošim tri dana na brojanje bubašvaba koje su milele po podu i zidovima", opisuje svoje doživljaje iz Instituta buduća majka.

PO KUSTURIČINOM SCENARIJU

Potresne priče o traumatičnim iskustvima s porođaja koje decenijama kruže među ženama i majkama u Srbiji nisu zaobišle ni našti sagovornicu. Branka je na početku trudnoće mislila da je reč o zlonamernosti i da samo neke žene nisu imale sreće.

Kada je i sama kročila u porodilište, uverila se da je ono što žene tamo doživljavaju dobar scenario za najstrašnji horor. Saznavši za epiduralnu anesteziju, nije htela ni da pomisli da se porađa bez nje, ali je uskoro otkrila da za to "zadovoljstvo" mora da plati deset hiljada dinara bolnici, ali i dvesta pedeset evra "dobrom" anesteziologu, da bi, kako su je posavetovali, sve prošlo kako treba. Istu je i primila, ali je nakon bezuspešnog jednočasovnog napinjanja, tokom kojeg se usput srušio erkondišn u porođajnom bloku, morala na hitan carski rez. Branka napominje da je nekoliko nepobitnih činjenica upućivalo na takav porođaj (imala je trideset i sedam godina, bila je sitne grade, a beba krupna - 3,8 kilograma) o čemu je razgovarala i s ginekologom koja joj je vodila trudnoću, ali je druga doktorka na prijemu u bolnicu te razloge potpuno zanemarila.

"Iz totalne anestezije probudila sam se bez prednjeg zuba. Izbio ga je anesteziolog prilikom intubacije. Tako sam sina dočekala sa osmehom kakav obično vidamo u Kusturičinih filmovima", nastavlja priču ova hrabra žena, koja se pored astrologije bavi pisanjem i prevođenjem.

Po izlasku iz totalne anestezije suočila se s novim poteškoćama na odeljenju za intenzivne nege. Njenu molbu da joj promeni isprljano posteljinu i spavaćicu medicinska sestra je odbila obrazlažući da je noć i da mora da sačeka jutro. Dok je razmišljala kako će u takvom stanju da provede noć,

pojavi se dežurna doktorka koja je sestri naložila da ipak to odmah uradi. Ujutru je doživela novi šok - rekli su joj da svoju bebu ne može da vidi dokle god je na Intenzivnoj nezi, a prema bolničkom protokolu, mora tamo da leži tri dana. U jednom trenutku se, prema sopstvenom priznanju, uplašila da joj dete nije živo, pa je počela da plače i vrišti, posle čega su joj doveli sina, ali joj nisu dozvolili da ga uzme u naručje. Na taj trenutak je morala da sačeka dok ne pređe na odeljenje gde je "baby-friendly" program.

HRABRO ZA "MAJKU HRABROST"

Mnoge žene u Srbiji doživele su slično iskustvo u porodilištu, možda čak i gore, ali je Branka Stamenković među prvima digla glas u ime svih pripadnica nežnijeg pola koje, kako ona kaže "u porodilištu bivaju potpuno dehumanizovane, poslažu broj, ne pitaju se ni za šta, ne informišu se ni o čemu, a od njih se očekuje da samo leže i ćute". Međutim, po objavljivanju njenih tekstova na Blogu B92 usledila je žestoka reakcija žena koje su se javljale sa sličnim i još gorim iskustvima. Kroz diskusiju blogerki došlo se na ideju da se sve te različite priče objave na jednom mestu. Tako je nastao sajt pod imenom "Majka hrabrost", a odmah potom i istoimena građanska inicijativa. Njihov naziv Branka obrazlaže činjenicom da je svakoj ženi potrebna hrabrost da uđe u porodilište i da hrabrost ne podrazumeva odsustvo straha, već činjenicu da nešto učinite i pored ogromnog straha. Sve priče na ovom sajtu objavljuju se anonimno, svaka žena dobija simboličnu šifru "kengurica" s određenim brojem. Na njemu se može potpisati i peticija ministru zdravlja od koga se traži rešavanje nekoliko problema.

"Definisali smo tri osnovna problema koja treba rešiti a to su: neprimereno ponašanje zaposlenih u porodilištima, zastareli, nehumani protokoli i korupcija. Na naše veliko iznenađenje, ministar zdravlja Tomica Milosavljević je munjevito odreagovao na peticiju i pozvao nas da se priključimo radnoj grupi u Ministarstvu zdravlja koja bi se bavila rešavanjem pomenutih problema, istovremeno izjavljujući da su nam zahtevi legitimni i da bi on prvi potpisao, samo da nije njemu upućena", objašnjava ova žena borac. I pored svih do sada uložениh napora, stvari se i dalje, po njenim rečima, odvijaju sporo. Najjednostavniji zahtevi, kao što je onaj da svi zaposleni u porodilištima nose bedž sa imenom, prezimenom i funkcijom, dočekani su s otporom i opstrukcijom. "Kao da smo tražili da se tetoviraju!" kaže Branka. Bedževi se, zasad, nose u pojedinim porodilištima, između ostalih i u "Narodnom frontu", ali se u slučaju mnogih drugih boj za njihovo nošenje nastavlja.

"Što se tiče našeg zahteva da se porodilji omogući da sa sobom na porođaj povede neku sebi blisku osobu koja bi joj pružila podršku, za sada pričamo sa zidom. Nedavno smo naišli i na potpuno nerazumevanje u Ministarstvu zdravlja za naše protivljenje uvođenju nečega što oni zovu izbor ginekologa, a mi rent-a-ginekolog kao vanstandardne usluge koja bi se plaćala dvadeset hiljada dinara. Kao da nije dosta to što su žene, isprepadane za svoj i život svoje bebe, već primorane da ginekologe potplaćuju pet stotina evra, nego sad još i bolnica mora da se ugradi u to sa dodatnih dvadeset hiljada dinara! Dakle, ovo je čista legalizacija korupcije, a u Ministarstvu zdravlja su to već odobrili i ja kose čupam da im objasnim da moraju da se predomisle!" dodaje naša sagovornica dok smišlja nove načine kako da nadležne organe pokrene na neke konkretnije promene situacije u porodilištima širom Srbije. Akcija "Majka hrabrost" je u tom smislu prvi korak koji stavlja do znanja zaposlenima u ovim ustanovama da su nadgledani.

Veliki broj žena koje su na prvom porođaju doživele neprijatno i traumatično iskustvo priznaju da se ne usuđuju da ponovo ostanu u drugom stanju. I sve to se dešava u Srbiji koja je po broju novorođene dece poslednja u Evropi. Da li bi se nakon svega doživljenog odlučila da rodi drugo dete Branka Stamenković iskreno kaže: "Nikad neću zaboraviti poslednji, sedmi dan u porodilištu, kada mi je lekarka skidala konce posle carskog reza pre otpusta kući. Rekla mi je: 'Nemojte planirati drugo dete bar u naredne dve godine.' Samo sam se gorko nasmejala i rekla: 'Neću, ne brinite', a u sebi sam mislila: 'Nikad više'. To me je raspoloženje držalo dobre tri godine. Sada je već druga priča i volela bih da ponovo ostanem u drugom stanju. Međutim, s obzirom na to da sam zašla u petu deceniju života, to više nije u mojim, već u Božjim rukama!

Antrfile:

Iskustvo u inostranstvu

Na sajtu www.majkahrabrost.com svoja iskustva objavljuju i žene iz dijaspore. Njihove priče su, za razliku od ovdašnjih, prijatne i optimistične. Jednu od takvih napisala je žena koja se prošle godine porodila u Nemačkoj i rodila trojke. Ovo je deo njenog iskustva: "Porodila sam se carskim rezom, koji je bio planiran. Pre porođaja

sam prošla informativni razgovor s anesteziologom (vrsta anestezije, šta da očekujem posle porođaja i šta sve može da krene naopako), lekarom sa klinike (informacije o carskom rezu) i neonatologom (šta se dešava s decom posle porođaja). Svi su bili jako ljubazni, uprkos činjenici da pričam "tarzanski" nemački. Čak su nam dali da pre porođaja odemo na Neonatologiju da vidimo kako izgledaju prevremeno rođena deca. Na klinici gde sam ležala svi su bili izuzetno ljubazni i predusretljivi."

[Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti \(kopirati, replicirati ili pretraživati\) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.](#)

POMOĆ PORODILIŠTIMA

Autor: NN

VESTI: RENAULT NISSAN

Reno, kao društveno odgovorna marka automobila, pomaže organizaciju „Majka hrabrost“ čiji je glavni cilj poboljšanje uslova u porodilištima u Srbiji. Jedna od prvih akcija je pomoć Opštoj bolnici u Pančevu, gde je nedavno porodilištu isporučeno 150 kompleta posteljina, a u Renou planiraju da pomoć prošire pre svega na jug Srbije. Ova humana akcija došla je u periodu tokom kojeg je Reno zabeležio i odlične prodajne rezultate, koji se ogledaju u ukupnom broju od 896 narudžbina vozila marki Reno, Nisan i Dačija, tokom trajanja Salona automobila u Beogradu. Što se tiče prodajnog meseca marta, nove vlasnike je pronašlo 1.311 primeraka automobila, od toga 52 „nisana“, 371 „reno“ i čak 888 „dačija“.

Antrfile:

[Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti \(kopirati, replicirati ili pretraživati\) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.](#)